

Geboren in 'Den Vetten Hond'

Mijn ouders begonnen in april 1939 een zaak in glas, porselein en aardewerk op de Oudegracht 372, Centraal Bazar genaamd. Een paar maanden na die opening werd de mobilisatie afgekondigd en moest mijn vader zich, als dienstplichtig militair, melden in de Willemskazerne in Amersfoort bij het 16e Regiment Infanterie.

Zoals bekend werd Nederland in mei 1940 overvallen door de Duitsers en mijn vader, die onderofficier was en bij de vooruitgeschoven post Stoutenburg van de Grebbelinie gevochten had, werd na de capitulatie uiteindelijk tewerkgesteld bij de Opbouwdienst. Na opheffing daarvan, in maart 1942, kwam hij (bij toeval) terecht bij de Distributiedienst. In die tussentijd ben ik geboren, namelijk op 3 september 1941, precies op de dag dat de nieuwe Stadsschouwburg aan het Lucasbolwerk werd geopend. Al die tijd sinds de mobilisatie moest mijn moeder dus de Centraal Bazar in haar eentje runnen.

De Oudegracht 372 in 1974

Die Centraal Bazar was, in tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, een tamelijk kleine winkel en de daaraan gekoppelde woonruimte was ook zeer beperkt. Wel beschikte die woning over een grote werkelder, waar de voorraden voor de winkel en voor het huishouden waren opgeslagen. De winkel was gevestigd in een opgesplitst pand, namelijk nr. 372 en 372bis. Tot begin 1930 was dit nog een complete woning, waarin onder andere een drukkerij en, nog eerder, een apotheek waren gevestigd.

Magere jaren

Deze woning droeg al in de 18e eeuw

de naam: Den Vetten Hond. Deze naam doet vermoeden dat er mogelijk in het verleden een soort horeca in gezeten heeft. Die naam stond wel in schril contrast met de magere laatste jaren van de oorlog. De behoefte aan huishoudelijke artikelen nam af, de inkomsten droogden op en mijn moeder moest ook nog een actief zontje in toom zien te houden.

Blijkbaar had ik het op een gegeven ogenblik zo bont gemaakt, dat zij mij in de etalage had gezet met een bordje 'Te Koop' om mijn nek. Dit heeft zij gelukkig maar een kwartiertje laten duren. In de bovenwoning (372bis) woonde toen een vrouw, die actief in het verzet was. Er werden bij haar regelmatig bijeenkomsten gehouden. Als de kust veilig was, werd er een geranium voor het raam gezet, zodat men zonder gevaar kon aanbellen. Een vluchtweg via het platje aan de achterzijde was aanwezig.

Onder schot

In een van de laatste maanden van de oorlog, kwamen er twee Duitse militairen de winkel binnen. Mijn

De etalage in 1942

moeder en ik werden met het gezicht tegen de muur gezet en onder schot gehouden door één van die militairen en de andere doorzocht het huis naar onderduikers en/of sabotagemateriaal. Waarschijnlijk hadden zij zich vergist in het huisnummer en hadden ze de bovenwoning van de buurvrouw moeten doorzoeken, alhoewel mijn moeder ook wel eens hand- en spandiensten aan de bovenbuurvrouw verleende, door bepaalde spullen (onder andere vlugschriften) tijdelijk op te slaan in de werkelder van het huis. Gelukkig was er op dat moment niets te vinden. Al met al een ervaring die ik, zo jong als ik was, mij nog goed kan herinneren.

Failliet

Na de oorlog werd mijn vader weer

opgeroepen in militaire dienst, ik werd langdurig ziek en de Centraal Bazar ging failliet. Het gezin is toen begin 1947 verhuisd naar de Everard Foeckstraat 3 in Tuinwijk. Blijft mijn fascinatie waarom dat pand Oudegracht 372 de naam 'Den Vetten Hond' heeft gekregen en ook ben ik nieuwsgierig naar wanneer het eigenlijk gebouwd is. In 1728 werd het huis 'Den Vetten Hond' openbaar verkocht, dus waarschijnlijk is het eind 17e eeuw of begin 18e eeuw gebouwd.

De lantarenpaal voor het huis heeft een console waarop de vette hond is afgebeeld.

Henk Hagenbeuk
hhagenbeuk@hotmail.com

Brand Los!

In de serie Brand Los! vertelt brandweerman Cor (Cor Kraaijenhagen) over zijn jarenlange ervaringen bij de Utrechtse brandweer. Reageren mag, brand los en stuur uw verhaal naar: redactie@deoud-utrecht.nl of als een brief naar De Oud-Utrechter, Postbus 615, 3500 AP Utrecht.

Smullen bij de brandweer

"Kan het nog sneller", hoor ik mijn vrouw regelmatig zeggen als we aan tafel zitten. En mijn schoonouders verbaasden zich ook telkens hoe vlug ik mijn bord leeg at. Dan zeiden ze dat Cor de 'wedstrijd' wéér gewonnen had! Dan wist ik genoeg, ik moest er op letten om, als ik niet op de kazerne at, rustig te eten. Ach ja, die tijd bij de brandweer heeft zijn sporen nagelaten, zelfs aan tafel.

Ik kwam op het idee hier aandacht aan te schenken, toen ik tussen de archieven een menukaartje vond uit maart 1951. Het Utrechts brandweergezelschap bestond 100 jaar en werd die dag ontbonden. Er werd een galgenmaaltijd aangeboden. De heren kregen in hotel Noord Brabant het volgende menu; hors d'oeuvre, koninginnensoep, tongfilet, contre filet, diverse groenten, parijzer aardappelen, gebraden kip, compote fine, stro aardappelen, vanille ijs- ananas en slagroom.

Ik vraag me af hoe snel zij de maaltijd naar binnen werkten. Want ik ben niet de enige die bij de brandweer geleerd heeft dat snel eten noodzakelijk was. Als we in de kazerne aan tafel zaten, wij mochten om 17.30 eten, kwam het regelmatig voor dat we moesten uitrukken. Vaak kwamen de meldingen uit een bejaardenhuis, waar een bewoner vergeten was dat er een pannetje op het

vuur stond en dat dan stond droog te koken. Of een ijverige moeder was patatjes aan het frituren en kreeg de vlam in de pan. Paniek in huis en wij lieten onze maaltijd dan natuurlijk staan om de boel te blussen.

Dat was soms moeilijk, want we hadden binnen onze B-ploeg een paar beste koks! Hans Stalman (alias de jat, omdat hij van die grote handen had), Ton Claessens (de dop, vanwege de vorm van zijn neus) en Peter van de Westen (ik meen Pipi). Vroeger brachten de vrouwen van de brandweertien een pannetje eten naar de kazerne. Dat veranderde, omdat het eten altijd opgewarmd moest worden. In elke kazerne kregen we een eigen keuken. De brandweermannen, vrouwen waren er toen nog niet, moesten zelf aan de slag. Boodschappen doen en ervoor zorgen dat de hele ploeg een behoorlijke maaltijd kreeg.

Voor sommigen was het echt een hobby, al zat er geen Herman den Blijker tussen. De kantinebaas was een dag verantwoordelijk voor koffie, thee en de maaltijden. Er is een periode geweest dat de hele boel werd teruggedraaid en we ineens eten kregen vanuit ziekenhuis Overvecht, een Chinees (als je mazzel had, at je dat vier keer per week) en verzorgingshuis Tuindorp Oost. Toen dat weer stopte, hebben we als dank de bewoners van Tuindorp Oost een middag op de kazerne uitgenodigd. We lieten zien wat de brandweer zoal deed en hun kok bakte voor iedereen poffertjes. Een van de bewoners was zeer onder de indruk en noemde het een "dag met een gouden randje". Inmiddels wordt er weer op de kazernes gekookt. Zal daar nog zo'n lekkere Tom Okker geserveerd worden, een gehaktbal van formaat, de specialiteit van Ton. Of de

hete kip zoals die van Han Rietveld, de hutspot van Hans, de nasi van Peter. We hebben vaak een omgekeerd bord over onze maaltijd moeten leggen als we uitrukten, maar wat deden we ons best om het, omdat het zo lekker was, snel op te eten. Er waren altijd collega's die nóóit genoeg hadden. Om het af te leren werden die dan verrast met een, als kroket vermomde, gefrituurde bezemsteel. Brandweerhumor! En de afwas? Die deden we samen en die eindigde vaak in een waterballet. Ik wens al mijn collega's een ongestoorde warme maaltijd toe.

En voor u heb ik natuurlijk weer een paar tips. Word het gasfornuis wel uitgezet als u weggaat? Laat pannen nooit op het vuur staan als u wegloupt. Er kan bijvoorbeeld vlam in de pan ontstaan als u er niet bij bent. Word het filter van de afzuigkap regelmatig gecontroleerd? Vet kan in de afzuigkap komen, dit vet kan vlam vatten, maak daarom de afzuigkap schoon en vervang regelmatig het filter.